

КОРАБОСТРОИТЕЛИ

ИЗДАНИЕ НА ДЪРЖАВНАТА КОРАБОСТРОИТЕЛНИЦА

Уредникъ: ГЕОРГИ КОЖУХАРОВЪ

инж. Т. Делистояновъ

в-къ на Държ. корабостроителница

Корабостроене

Корабостроенето сжществува още отъ първитѣ години на човѣшкото битие и отъ тогава до днесъ то не е престанало да подобрява своитѣ творения и да създаде най-мощнитѣ превозни сръдства, на нашата планета. Започвайки съ постройката на обикновенитѣ салове, преминавайки после къмъ лодкитѣ и чрезъ извършване на редица подобрене върху тѣхъ корабостроенето достига до направата на дървени платноходи, които сж задоволявали много вѣкове нуждитѣ на човѣка отъ превозни сръдства.

Появата на желѣзото и парната машина даватъ нови възможности на корабостроителя и последниятъ въ едно късо време създава много плаващи гиганти — „Бременъ“, „Нормандия“, „Куенъ Мери“, редица военни чудовища и не по-малко интереснитѣ подводници.

Съ своитѣ творения — корабостроителя е далъ възможностъ да се откриятъ нови земи и континенти да се създадѣтъ връзки между отдаленитѣ народи раздѣлени съ рѣки, морета или океани да се развие размѣната на стоки между тѣхъ, да се разнесатъ културнитѣ имъ придобивки навредъ по свѣта, да се използватъ богатствата на рѣкитѣ и моретата, и да се отбраняватъ или нападатъ народитѣ въ време на война.

Все голѣми и отъ жизнени значения за народитѣ задачи се падатъ за изпълнение отъ корабитѣ — творенията на корабостроителя.

Днесъ тия източници на толкова много блага въ интереса на крайната победа сж подложени на унищожение. Едната и другата воюващи страни чрезъ потапяне на неприятелскитѣ кораби се стремятъ да прекъснатъ пътя на снабдява-

нето на противника си и така да подложатъ неговото население на гладъ или да оставятъ армията му безъ припаси за да могатъ по-късно да се наложатъ на своя неприятель.

А утре когато войната завърши и отново затече мирновременния животъ на народитѣ, корабитѣ ще трѣбва пакъ да създадѣтъ ония връзки, които презъ време на войната сж били прекъснати и да поематъ отново размѣната на произведенията между народитѣ.

Тогава ще се почувства нуждата отъ кораби и то отъ много кораби.

Едни отъ сжществуващитѣ сега ще могатъ да се запазятъ отъ унищожението, една частъ отъ ония които се намиратъ на морското дъно ще могатъ да се извадятъ и поематъ отново своята служба, а голѣмата частъ ще трѣбва да се създадѣтъ отъ корабостроителницитѣ.

Работата на последнитѣ и сега е вече голѣма, а утре тя ще бжде още по-голъма.

Нима и ние българитѣ не ще вземемъ участие въ изграждането на новия свѣтовенъ тонажъ?

Въ това съмнение не трѣбва да има, защото всѣки културенъ и съзнателенъ българинъ, всѣки стопановедъ и общественикъ, всѣки който смѣта, че ще трѣбва да имаме корабенъ тонажъ като на морска държава, не може да не чувствува нуждата отъ развитието на българското корабостроене и да не работи за неговото издигане.

Така ний ще си създадемъ кораби и за вѣчни времена ще се закрепимъ на нашитѣ морета.

Крупен факт въ нашето материално строителство

Никога въ своята бурна история българският народъ не се е намиралъ при така благоприятни обективни условия за развитие. Отъ една страна нашите съседни, въковни гробокопачи на българщината, сж разгромени и извадени за дълги години отъ активенъ политически животъ, а отъ друга страна — българската общност, здраво изградена и обединена около върховния вождъ Негово Величество Царь Борисъ III имаща ясно съзнание за отговорната и важната мисия, която тя има да играе въ европейския югоизтокъ.

Историческите събития, които прекрояватъ образа на европейските държави за стотици години напредъ, заварватъ българския народъ обединенъ въ неговите исторически и етнически граници, стъпилъ здраво на две морета и готовъ на всички жертви за да запази придобитото. Има златни епохи въ историята на всеки единъ народъ. Тогава всички сили на нацията сж въ напрежение и непрестаненъ градежъ, а ръководните лич-

ности творятъ националната съдба съ огледъ вѣчнитѣ интереси на обществитието. Българскиятъ народъ днесъ твори точно една такава златна епоха. Неговите синове, отъ най-малките до най-големите, иматъ едно ясно отношение къмъ действителността и се чувствуватъ премного щастливи, че въ скромните си усилия участвуватъ въ градежа на величествената сграда на голѣма и обединена България.

Да бждешъ добъръ политикъ и управникъ въ своята страна, то значи да виждашъ надалече и да предвиждашъ. Особениятъ исторически моментъ налага на всички народи задължението да подържатъ мощна реална сила, въоръжени войски но също така той повелява на управниците да се грижатъ за ония проявления въ материалното строителство, безъ които е немислимо правилно държавно развитие и стопанско благополучие. Утре, когато топовните гърла престанатъ да блватъ олово, когато настъпи ера на стопанската хармония и сътрудничество между всички континенти,

отдѣлните държави трѣбва да бждатъ напълно готови да участвуватъ въ обмѣна на блага и произведения. А този обмѣнъ, за държавитѣ, граничащи съ морета, се извършва най-добре чрезъ параходи. Значението на една държава въ търговския обмѣнъ се мѣри не само по количеството на нейното производство, но и по търговския тонажъ.

И въ това отношение младата българска държава е на правъ пътъ. Създаването на българска държавна корабостроителница е единъ крупенъ фактъ въ нашето материално строителство. Работници, инженери, техници, и всички ония, трудътъ на които е заангажиранъ въ българската държавна корабостроителница, трѣбва да се чувствуватъ горди, че тѣ сж първите пионери въ едно строително предприятие отъ голѣмъ стилъ, което, скромно и безшумно, допринася твърде много за материалния разцвѣтъ и стопанското благополучие на голѣма България.

Тоню Бербатовъ

Техника

Параходи отъ бетонъ съ стоманени струни

Англичанитѣ се опитаха презъ Свѣтовната война да строятъ параходи отъ бетонъ, следъ като бѣха потопени много техни кораби. Този английски начинъ е подетъ понастоящемъ отново отъ германски инженери и е билъ преработенъ и поправенъ, съ намѣрение да намѣри приложение въ настоящето корабостроителство.

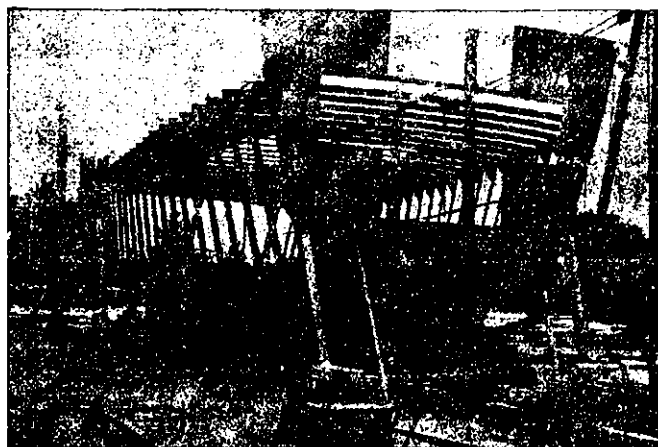
Бетонитѣ параходи на англичанитѣ презъ миналата война не се показали, обаче, достатъчно добре, защото се разпуквали и потъвали лесно. При участието на Германския Трудовъ фронтъ сега е намѣренъ новъ начинъ за строене на параходи отъ бетонъ, което ще става занаятъ въ фабриката „Бетонъ Шифбау А. Д.“ въ Берлинъ.

Новитѣ бетонни параходи ще се строятъ отъ бетонъ, адмиранъ съ стоманени струни. При това бетонътъ ще се излива, както лѣятъ кубета. Стенитѣ ще бждатъ дебели само нѣколко сантиметра и ще устояватъ съ своята еластичностъ на натиска на водата. По този начинъ ще се спестятъ голѣми коли-

чества стомана и желѣзо, преди всичко за германското рѣчно корабоплаване.

Освенъ това новитѣ бетонови кораби ще може да се движатъ лесно, поради значително по-малкото тегло. Рѣчното корабоплаване,

за което сж най-подходящи тези кораби, ще може да се въздигне въ разстояние съ кратко време и да улесни корабостроителнитѣ въ строенето на други кораби отъ стомана.

Залага се новъ корабъ

КАКВО ПИШАТЪ ДРУГИТЪ ЗА

„Корабостроителъ“

Излизането на „Корабостроителъ“ се посреща най-сърдечно както между обществото, така и отъ страна на българския печатъ.

Мѣстната и столична преса помѣстиха много ласкави отзиви за нашия вестникъ. Тѣ оцениха справедливо голѣмата роля, която предстои на „Корабостроителъ“ да изиграе при възхода и напредѣка на младото българско корабостроене.

Излизациятъ въ столицата вестникъ „Нашенецъ“ пише следното за „Корабостроителъ“:

„Държавната корабостроителница въ Варна издава списание подъ горното заглавие. Списанието е повече отъ хубаво. България, която има излазъ на две морета, има нужда отъ кораби, много кораби. Следъ войната кораби не ще могатъ да се поржчватъ въ чужбина, защото всички ще иматъ голѣма нужда отъ такива. Собственото производство трѣбва да се подготви своевременно. Нашата корабостроителница въ Варна работи съ български инженери, български кораби. Тѣхниятъ тонажъ непрестанно расте. Не ще бжде далечъ денятъ, когато българската корабостроителница ще строи кораби отъ срѣденъ тонажъ и ще задоволи напълно нуждитъ на родното ни корабоплаване. Списанието „Корабостроителъ“ си е поставило една похвална задача и то ще я постигне“.

Редакцията на „Корабостроителъ“ благодари твърде много на столичниятъ ни събратъ „Нашенецъ“, а така сжщо и на останалия български печатъ за така хубавитъ и насърчителни отзиви.

Това закрепява още повече нашата вѣра въ свѣтлото бждеще на

българското корабостроене и ни дава импулсъ да работимъ съ все по-голѣмъ интусиазъмъ за неговия възходъ.

Величието на морска България, зависи отъ силата на нашия корабенъ тонажъ. Увеличавайки производството на нашитѣ кораби, ние ще увеличимъ и силата на националното ни стопанство и ще дадемъ възможностъ на българския морякъ да развѣва нашия трицветъ по всички морета и континенти въ свѣта.

България трѣбва да вземе своето достойно мѣсто между великитѣ морски държави и трѣбва да стане една отъ най-голѣмитѣ морски народи въ балканитѣ.

Нашата задача е да ратуваме за това и да подготвяме работници-корабостроители за родното ни корабостроене.

Ние работимъ сжщо така, българскиятъ корабостроителенъ работникъ да съзнае че нему предстои една голѣма творческа мисия: да увеличи тонажа на роднитѣ ни кораби и да стане, добъръ, съзнателенъ и девностенъ стражъ на роднитѣ ни брѣгове.

Задачата ни е тазрде тежка, но ние вѣрваме, че съ искрената подкрепа на всички собри български синове, желаючи да видятъ Родната си, наредена въ редицата на великитѣ морски народи, ще я постигнемъ и осъществимъ.

Ние вѣрваме, че България стои изправена предъ утрото на едно велико и щастливо бждеще. Тази вѣра ни укрепява и ни дава сила и импулсъ за работа и устремъ.

Георги Кожухаровъ

Тукъ се изработватъ модели за корабитѣ

Въ този брой ще говоримъ на нашишѣ работници за ЛЕНОСТЪТА И ТРУДА

Леностъта е майка на всички пороци. Тя е онази широка врата презъ която най-лесно влиза при насъ нищетата и мизерията.

Най-дълбоката причина на всички нещастия е мързела. Великиятъ философъ Сократъ е казалъ: „Искашъ ли да направишъ едно човѣшко сжщество нещастно, научи го на леностъ“.

Трудътъ ни избавя отъ три голѣми злини: досада, порокъ и бедностъ, а леностъта ни тласка къмъ тѣхъ.

Мизерията поглежда презъ вратата на трудолюбивиятъ човѣкъ, но не смѣе да влѣзе вътре.

Обичната дума на всѣки ленивецъ е: „Кой е прокопсалъ отъ работа“, а любимата дума на всѣки трудолюбивъ човѣкъ е: „Трудътъ е неизчерпаемия изворъ на човѣшкото щастие и радостъ“.

Патриархътъ на българската литература Иванъ Вазовъ е написалъ следния прекрасенъ стихъ на труда: „Да работимъ! Мързелътъ е страшенъ! Мръсенъ блудъ съ живота и съ умътъ! Мързелътъ е врагъ, другаръ всегдашенъ, на тегла, съюзникъ на срамътъ“...

Мързеливиятъ е търтей въ обществото. Той не е достоенъ за никакво уважение и почитъ.

„Сиромашията е дошла въ свѣта, чрезъ леностъта“, казва древния философъ Сенека.

Едно отъ целитѣ на всѣко добро възпитание трѣбва да бжде: да научи човѣка да обича труда и да се отвръщава отъ мързела.

Да победишъ леностъта си, значи да победишъ най-голѣмия си врагъ.

Трудолюбието е най-голѣмото богатство въ свѣта.

За глупавиятъ човѣкъ най-доброто нѣщо е да не работи, а за мъдриятъ най-ценното — да се отдаде на благодотворенъ трудъ.

„Азъ бихъ помолнилъ всѣки добъръ германецъ да издигне въ живота си само този девизъ — трудътъ преди всичко“ казва водачътъ на велика Германия Хитлеръ.

Българскиятъ корабостроителенъ работникъ трѣбва да удвои своитѣ усилия и да работи съ по-голѣмъ устремъ за увеличаването на нашия корабенъ паркъ. Защото въ това лежи величието на морска България.

Печатница А. Пъндъклийски-Варна
ул. Панагюрище № 4—тел. 23-15

ГАЛЕРИЯ ЗА НАШИТЕ ЗАСЛУЖИЛИ РАБОТНИЦИ..

Петъръ Григоровъ Черневъ

Той е единъ отъ онѣзи, които станаха причина днесъ да се гордѣемъ съ Корабостроителницата.

Петъръ Григоровъ Черневъ е пре-
крачилъ прага на Варненското при-
станище преди двадесетъ години.
Пътътъ на този енергиченъ, волевъ
и предприемчивъ държавенъ слу-
жителъ е много дълъгъ. Ние го
виждаме първоначално като май-
сторъ-специалистъ въ Варненската
пристанищна работилница, после
механикъ въ дѣлбача „Егея“, по-
късно началникъ на сжщата, а още
по-късно дѣломайсторъ, машиненъ
инструкторъ, а по настоящемъ е
старши машиненъ инструкторъ въ
Корабостроителницата.

Не би било пресилено да кажемъ,
че подъ закрилата и бащинското
ръководство на тази „жива история

на бившата пристанищна работил-
ница“ сж пораснали и сж се раз-
вили мнозина отъ днешните нейни
ръководители.

Петъръ Григоровъ Черневъ не
само е заслужилъ държавенъ слу-
жителъ, но той е и единъ самоот-
верженъ и добъръ синъ на Родина-
та си.

Презъ Балканската война той е
доброволецъ въ военната инженер-
на работилница, а презъ свѣтовна-
та въ военния арсеналъ, като ар-
тилерийски техникъ.

Сжщиятъ е свършилъ съ най-до-
бъръ успѣхъ техническата школа
на запасните офицери и билъ про-
изведенъ въ чинъ поручикъ.

Заслугитѣ на Петъръ Григоровъ
Черневъ къмъ българското кора-
бостроително дѣло ще бждатъ те-
първа оценени, когато ще се пи-
ше историята на пристан. рабо-
тилница.

За сега България е докорпирала
гърдитѣ на този доблестенъ синъ
на Родината си съ три ордена:
единъ отъ главната дирекция на Б.
Д. Ж., другъ презъ време на оку-
пацията на Добруджа, а трети за
това, че той е изпълнилъ съ до-
стойнство своя войнишки дълъгъ на
фронта при Битоля.

Сега Григоровъ е 46 годишенъ.
Той е баща на два юнака: двама
възторжени бранители на Родина-
та ни. Сжщия обича често да по-

втара: — Азъ винаги съмъ ималъ
единъ идеалъ: да служа честно, вѣр-
но и съвѣстно на моята Родина.
Желая този идеалъ да вдъхновява
и всички ония, които днесъ творятъ
бждещето на велика и морска Бъл-
гария! България за да напредне, за
да затвърди своето величие и за
да бжде могща, се нуждае отъ
усилията на всички свои синове.
Нашъ дълъгъ е да ѝ дадемъ това!
Нека останемъ винаги доблестни
на своя постъ, да бждемъ добри,
изпълнителни работници и добри и
изпълнителни войници!..

Съ своята добра душа, благъ ха-
рактеръ, услужливостъ, мъдри съ-
вети, Григоровъ е станалъ люби-
мацъ на всички въ Държавната ко-
рабостроителница. Той сега е ви-
наги готовъ да се притече на всѣ-
кого на помощъ.

Нека животътъ и дѣлото на този
свѣстенъ, честенъ, мълчаливъ, тру-
долюбивъ и скромнъ държавенъ
служителъ стане знаме на всички,
които искатъ да приобцатъ усили-
ята си за създаването и затвърдя-
ването на свѣтлото бждеще на бъл-
гарското корабостроене, а чрезъ
това и величието на морска Бъл-
гария.

А на Григоровъ желаемъ още
дълги години да служи съ сжщия
идеализъмъ и интуисазъмъ на Бъл-
гария и на българското корабос-
строене.

НАШИТЕ ГОСТИ БЛАГОДАРЯТЪ..

Презъ изтеклия месецъ юний пре-
биващия въ града ни Акира Яма-
джи, императорски пълномощенъ
министъръ на Япония въ София,
посети Варненската държавна ко-
рабостроителница.

Представителътъ на великата и
приятелска на България сила оста-
на много доволенъ отъ всичко
онова, което ние сме постигнали
въ областта на корабостроенето.

Редакцията на „Корабостроителъ“
счете за необходимо да изпрати на
г. Акира Ямаджи нѣколко броя отъ
нашия вестникъ, придружени отъ
снимки, илюстриращи прсещенето
на високия гостъ въ корабострои-
телницата.

Императорскиятъ пълномощенъ
министъръ на Япония въ София,
благоволи по този поводъ да из-
прати следното писмо на началника
на корабостроителницата г. инж.
Делистояновъ:

„Уважаеми г. Делистояновъ, по-
лучихъ изпратенитѣ броеве отъ
„Корабостроителъ“, а сжщо и сним-
китѣ отъ моето посещение въ ко-
рабостроителницата“.

Благодаря много, за Вашето го-
лѣмо внимание къмъ мене.

Вестникътъ и снимкитѣ ще оста-
натъ за винаги единъ милъ и неза-
бравимъ споменъ за менъ отъ ча-
совотъ прекарани между Васъ.

Моля предайте на Вашитѣ ра-
ботници най-сърдечнитѣ ми поз-
дравии. Желая, както на Васъ, такъ
и на тѣхъ, добро здраве и успѣхъ
въ работата.

Оставямъ съ отлични почитания
къмъ Васъ.

АКИРА ЯМАДЖИ
японски пълномощенъ
министъръ

Императорския пълномощенъ министъръ
на Япония въ София Акира Ямаджи раз-
глежда Варненската държавна корабос-
строителница

Любомиръ М. Веселиновъ
Инженеръ-корабостроителъ

Странични гръбнаци

Всѣки, който е пътувалъ по море е изпитвалъ неудобството отъ клатенето на кораба.

Тѣзи клатения могатъ да бждатъ предизвикани отъ вълни, отъ вѣтъръ, отъ равномерно и последователно пре-

онова което най-много се чувства е напрѣчното клатене, което винаги е съпроводено съ едно слабо надлъжно клатене.

Напрѣчните клатения на кораба не могатъ да бждатъ премахнати напълно. Тѣ могатъ само да бждатъ отчасти намалени.

Отъ различнитѣ сръдства които служатъ за намаляване на тѣзи клатения най-старото, най-евтино и най-лесно изпълнимото е снабдяването на кораба съ така нареченитѣ странични гръбнаци.

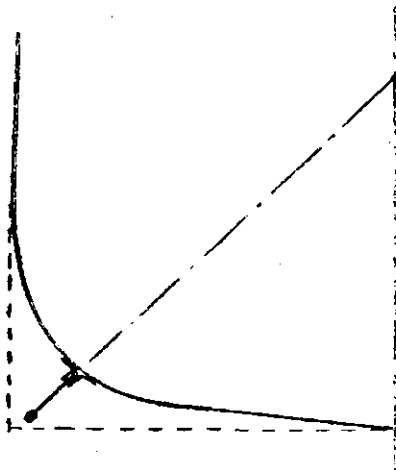
Въ най-общия си видъ, страничните гръбнаци представляватъ две ламаринени ленти, които се поставятъ по дължината на кораба симетрично отъ двете му страни въ областта на завивката, т. е. тамъ където дъното на кораба преминава въ страничните стени (фиг. 1). Дължината по която се простиратъ е обикновено отъ 1/3 до 2/3 отъ дължината на кораба. Височината имъ е различна и зависи отъ голѣмината и отъ типа на кораба.

Освенъ това въ сръдата на кораба тѣ сж най-високи, а къмъ носа и кърмата тѣхната височина се постепенно намалява. Тѣй като страничните гръб-

наци е показано схематично разположението на единъ страничен гръбнакъ. Отъ сжщата фигура следва че страничниятъ гръбнакъ не трѣбва да излиза извънъ правоъгълника описанъ около главното ребро на кораба. Конструкцията на тѣзи гръбнаци е показана въ следнитѣ фигури:

Въ фиг. 2 и 3 страничниятъ гръбнакъ е направенъ отъ една ламарина, удебелена на външния си край и прекрепена къмъ корпуса на кораба чрезъ два жгълника или чрезъ едно Т — образно желѣзо. Въ фиг. 4 и 5 вмѣстѣ една ламарина сж поставени по 2 ламарини, като въ последния случай въ пространството между двете ламарини е поставено дърво, за да се избѣгне смачкването. И тука закрепването къмъ обшивката на кораба се прави чрезъ два жгълника.

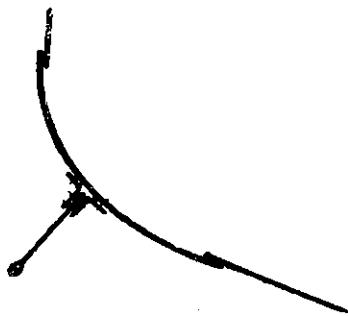
Много важно е следното: Закрепването къмъ обшивката трѣбва да бжде много здраво и съ двоенъ шахматовъ шевъ; това между ламарината и жгълниците сравнително по-слабо. По този начинъ при случай на скъсване то ще трѣбва да стане между ламарината и страничния гръбнакъ и жгълниците,

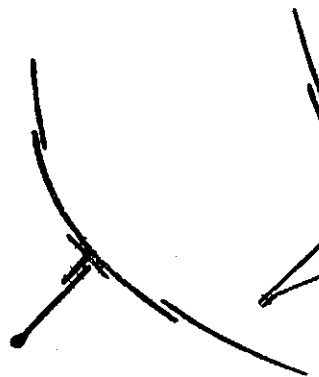
фиг. 1

мѣстване на тяжести вътре въ кораба и пр.

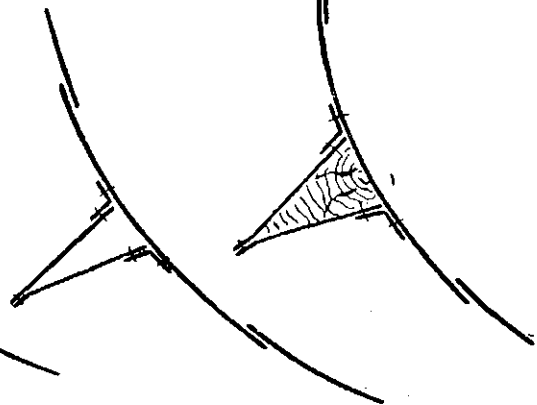
Независимо отъ причината която ги

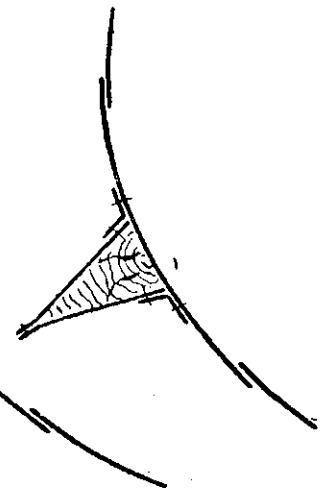
фиг. 2

фиг. 3

фиг. 4

фиг. 5

сздава, клатенията могатъ да бждатъ подраздѣлени главно на следнитѣ три вида:

1. Напрѣчни клатения, сиречь такива при които корабътъ се люлѣе около една напрѣчна ось, като се накланя ту на лѣвия ту на дѣсния си бордъ.

2. Надлъжни клатения — при които корабътъ се люлѣе около една напрѣчна ось, като последователно потапя ту носа, ту кърмата и

3. Вертикални клатения, при които цѣлиятъ корабъ последователно потъва и изплава.

Отъ тѣзи три вида люлѣния, които обикновено не се явяватъ поотдѣлно,

наци увеличаватъ съпротивлението при движението на кораба, а следователно намаляватъ скоростта на последния, то за голѣмитѣ кораби се правятъ предварителни опити върху модели и по този начинъ опредѣлятъ точно какви размери трѣбва да иматъ страничните гръбнаци за даденъ корабъ и какво трѣбва да бжде разположението имъ.

Общо взето, за търговскитѣ кораби отъ малкитѣ къмъ голѣмитѣ, височината на страничните гръбнаци се мени отъ 0.25 м. до 0.90 м. докато за бойнитѣ кораби тя може да достигне чакъ до 1.20 м.

не между жгълниците и обшивката. Само така ще може да се запази външната обшивка отъ повреда. Действието на страничните гръбнаци е двуяко:

1. Тѣ увеличаватъ съпротивлението, което корабътъ среща въ водата при клатенето и

2. Способствуватъ на една по-голѣма маса вода да участвува въ това движение (клатенето).

По този начинъ се получава едно чувствително намаление на жгъла на клатенето. И едно забавяне на клатенето или както се казва едно увеличение на периода на люлѣнието (подъ пе-

(следва на 6-та стр.)

АЩИЯТЪ ЛЪКАРЪ ВИ ГОВОРИ...

ЗАЩИТНИ СИЛИ НА ОРГАНИЗМА!

Когато разглеждаме защитните сили на човешкото тѣло можемъ а използваме сравнението за моренитѣ съоръжения при днешната ойна. Всѣка една държава въ защитата на своята територия взема редица мѣрки. Знаемъ че днесъ о границитѣ стоятъ така нареченитѣ бункери, окопи, постове въ които сж настанени войнитѣ, които ще действуватъ при нужда. Знаемъ, че сжщевременно въ територията на държавата сж опредѣлени лѣта, летища за изхвъркване на еталата, които отиватъ за разузнаване или за обезвреждане на неприятеля. Знаемъ още, че народитѣ се говетъ усилено за газовата ойна. Всичко гореизложено по сждия планъ е заложено отъ съвкупителката природа въ човешкия организъмъ. Последния представлява една държава. Лимфнитѣ жлези, които се намиратъ въ слабинната областъ, въ подмишницитѣ, на вратѣ, въ устата — слизицитѣ, бѣлодробнитѣ и ахтрекоремни жлези, те сж нищо друго освенъ бункеритѣ и постовитѣ гнѣзда, въ които стоятъ напълно въоръжени бѣлитѣ кръвни тѣлца, чакащи неприятеля и готови за борба. Повърхноститѣ лимфни и капилярни сждове сж каналитѣ и тунелитѣ презъ които протичаатъ нови кръвни тѣлца, идващи въ помощъ на другаритѣ си. Лезия дробъ, далака и костния мозъкъ служатъ като казармено помещение въ което се раждатъ и възбучаватъ новитѣ войници. Сжщевременно всички паренхиматозни органи служатъ като летища отъ които излитатъ така нареченитѣ

плазматични клетки, бродящи изъ цѣлата територия на организма, разузнавайки и сжщевременно обезвреждайки неприятеля. Всички кръвоносни сждове сж продоволствени тѣ пжтища за изхранване както населението — многомиллионнитѣ клетки на организма, така и за самата армия — бѣлитѣ и червенитѣ кръвни тѣлца на тѣлото.

Чрезъ храната и водата не рѣдко въ стомаха на човѣка попадатъ зарази. Както за смилане на храната, така и за нейното раздробяване и оолажняване има приспособени сили въ стомаха. Не е забравено и предпазната защитна сила противъ заразитѣ. Така нареченитѣ стомашни жлези изпускатъ своитѣ киселинни сокове, като огнепрѣскачнитѣ, които напояватъ храната и омѣртвяватъ попадналата съ нея зараза. Но враговетѣ на човешкото тѣло не сж само микроорганизмитѣ. Не сж малко отровитѣ, които се получаватъ при разлагането на хранитѣ, други които човѣкътъ по нѣкога доброволно вкарва въ организма си и трети, които се образуватъ отъ микроорганизмитѣ нахлули въ човешкото тѣло. Черния дробъ, бѣбрецитѣ, кожата и бѣлитѣ дробове сж се нагърбили съ обезвредителната роля на повечето отъ образуванитѣ отрови. Така ние знаемъ, че черния дробъ събира и отдѣля една отъ най-силнитѣ отрови въ човешкото тѣло — жлъчката. Не по-малко важно е отдѣлянето на урината отъ бѣбрецитѣ, изхвърлянето ѝ навънъ чрезъ пикочопроднитѣ пжтища. А за отдѣлянията чрезъ кожата и бѣлитѣ дробове на

течната отрова — потѣта и газовата — въглекисина, всички знаемъ. Но колко важна е газовата война, която се води изъ нашитѣ кръвоносни сждове презъ време на заболяване на организма, не на всички ни е познато. А тукъ именно е често пжти решающия моментъ за изхода на борбата. Единъ примѣръ само и той ще потвърди горната мисль. Дифтерита е болестъ на гърлото, обаче отдѣля една отрова, която плувайки въ кръвта атакува всички части на тѣлото. Ако човешката кръвъ не е годна да образува противоотрова на отровата на дифтерита; то изхода е печаленъ за организма. Сж ли защитнитѣ сили на лице, е ли въвъ достатъчно количество образуваната противоотрова — човешкото тѣло е спасено.

Радио телеграфа, телефона и телеграфа сж наистина днесъ най-лесното и бързо съобщително средство, но нѣма по-усъвършенствано такова отъ това въ човешкото тѣло — нервната система. Най-малкиятъ измѣнение въ вътрешността на нѣкой органъ се веднага предаватъ. Усета — болка е алармата за нѣкоя ненормалност вънъ или вътре въ тѣлото. Колко злополуки, физически и душевни, колко заболявания сж избѣгнати благодарение на тази защитителна сила на човешкото тѣло.

Отъ гореизложеното сравнение ясно се вижда важноста на всички защитителни сили въ човешкото тѣло, достатъчно е ние само да ги осъзнаемъ и да ги пазимъ.

Д-ръ Н. КОЛЯРОВЪ
(ж. п. и прист. лѣкаръ)

Странични грѣбнаци

(продължение отъ 5-та стр.)

периодъ на люлбенето или клатенето за едно люлбещо се тѣло се разбира времето което е необходимо на люлбещото се тѣло, да направи едно пълно люлбене. Напримѣръ, за единъ корабъ периодътъ на люлбенето ще бже времето необходимо за да може корабътъ да получи право положение да се наклони на единъ боргъ, следъ това на другия и после пакъ да се върне въ първоначалното си право положение, или което е все едно, ако корабътъ е наклоненъ вече на една си боргъ напр. на лѣвния, то времето което ще протече за да се наклони на дѣсниия си боргъ и следъ това да се наклони пакъ на лѣвния. Този периодъ се нарича още единъ люлбенен периодъ за разлика отъ полу-

периода който представлява времето което протича за едно наклонение на

кораба само отъ една боргъ до другия.

Въ долната таблица е показанъ за 6 построени кораби полупериодътъ на клатенето безъ странични грѣбнаци и съ странични грѣбнаци.

Водоизмѣстване на кораба въ тонове	300	1200	2400	46000	14000	30000
Площъ на страничниятъ грѣбнаци въ м ²	12	22	40	40	110	170
Полупериодъ на клатенето въ секунди:						
а) безъ странични грѣбнаци	4	3.6	6	8.3	6.8	7.4
б) съ странични грѣбнаци	4.8	3.8	7.3	8.5	8.7	7.4

Роднитѣ ни кораби сж гордостта на морска България. Чрезъ тѣхъ ние ще бранимъ не само роднитѣ ни брѣгове но ще засилимъ и стопанската мощъ на България!

Една от задачите на варненската държавна Корабостроителница е: да даде на работниците свивна и питателна храна и да превърне тяхния труд в радост.

Нашата трапезария

сенето на храна от дома, скъпата и лоша храна получават от лавките, инициативата да се основе стола на кооперативни начала, произлезе от самите работници. Тази инициатива на работниците, намъри одобрението на съответните началници и в непродължително време се построи и обзаведе, тъй да се каже първия стол — сега помещение на счегководството.

Съ с постоянното разголвяване на работилницата се увеличи и работния персонал, а съ това и увеличение на членовете на стола.

Управата на Корабостроителницата не изостави подетото дѣло, а именно, грижата за прехраната на своите работници. Временно се построи и обзаведе друго по-голямо помещение.

Последната година обаче, която мина, гласна корабостроителното дѣло напредъ, като от една пристанищна работилница се обоснова като първостепенна Корабостроителница, а съ това и двойно и тройно увеличен работнически персонал.

Пригодената постройка и тя се оказа тѣсна да побере всички и се нало-

Постройката на тоя нов стол е започната и се предполага, че до края на м. августъ ще може да бѣде завършена.

Проектира се въ него да бѣде поставен високоговорител, чрезъ който хранещите се работници, да слушат нареждания относно работа въ Корабостроителницата, нѣкой съобщения и г. н. Също така ще бѣде инсталирана и киноапаратура.

Нека всички работници, членове на стола се проникнат от съзнанието, че управата на Корабостроителницата и м а т ъ г р и ж а т а да осигурят прехраната на своите работници-корабостроители въ тия времена, а така също и приятно обзаведена трапезария, която да служи същевременно

Наредъ съ другите инициативи въ Държавната Корабостроителница, управата на сѣщата съ съдействието на Дирекция Водни съ общения, основа и обзаведе на кооперативни начала стола — трапезария, където ръководенъ и работнически персонал да могатъ срещу минимално за-

Това сж ония, които от ранна сутринъ, подъ въщото ръководство на майсторъ-готвача бай Гурко, приготвяватъ храната за нашите работници

плащане да получатъ доброкачествена храна.

Не е безинтересно да проследимъ развитието на стола въ миналото, понастоящемъ и проектътъ за бъдещето му, а също така, кое наложи неговото осъществяване.

Всички по-стари работници си спомнятъ условията при които въ миналото сж се хранели: носейки си храна отъ лавки въ разни сѣдове, която презъ лѣтния сезонъ лесно подлежи на развала и въ такъвъ случай много пѣти сж оставали гладни, хранещи се по лѣсъка и по мазните работни маси или пъкъ свити въ нѣкой кътове на помещенията за да не бждатъ наблюдавани отъ свои другари каква храна ядватъ.

Много отъ работниците сж се хранели въ разните лавки, намиращи се въ близостъ съ работилницата и не веднажъ сж използвали възмущенията си отъ недоброкачествената и скѣпа храна.

Съзнавайки непрактичността при по-

Следъ нѣколко минути нашите работници ще седнатъ да обѣдватъ — храната е сервирана

жи да се използва една отъ залите за чертане за хранене, а също така се направиха маси презъ самия столъ, подъ хубави сѣнчести дървета, където всеки работникъ спокойно да седи и се нахрани.

Виждайки постоянното нарастване на хранещите се работници въ стола и не до тамъ хигиеничните условия. Управата на Държавната Корабостроителница издействува презъ Дирекцията на Водните съобщения разрешение за постройка на единъ образецъ столъ, който да може да побере всички работници.

Следъ храната трапезарията бѣла веднага почистена и придобива този видъ.

за зала при проектиране на научни филми, сказки и пр.

Любенъ В. Клочковъ

Изъ Варнен. инспекция на труда

При издаването на нови осигурителни книжки следватъ да се представятъ въ инспекцията на труда 4 първоначални марки по 5 лв., съ които се заплаща напълно стойността на книжката.

За да бждатъ старите книжки редовни сжщите на страница 2 трѣбва да бждатъ облепени съ 4 марки по 5 лева.

Въпреки многото напомняния и облепване на книжките съ горни марки, то все още се намиратъ книжки които не сж облепени.

Ето защо, напомня се за последния път на ония отъ работниците на които книжките не сж облепени да сторятъ това въ най-скоро време, защото на неизпълнителите горното ще се налага глѣбо.

ЗА ДЕЦАТА НА НАШИТЕ РАБОТНИЦИ

Овчарчето и Дѣдо Господъ

(приказка отъ Димитъръ Аджемовъ)

Било лѣтенъ день. Слънцето грѣло радостно и весело. Въздухътъ билъ напоенъ съ благоухания. Пѣстрокрили пеперуди и трудолюбиви пчелички летѣли пѣргаво отъ цвѣтъ на цвѣтъ. Шурчо, опъналъ лжкъ, свирѣлъ безгрижно, приклепналъ подь сѣнката на една голѣма круша. Синеоната митличина, пребулената като монахиня маргаритка и кървавочервениятъ макъ го слушали унесено. Златниятъ хлѣбородни ниви се олулявали като голѣми златни морета, милвани отъ нѣжния вѣтрець.

— Чуруликъ! Чуруликъ! Чуруликъ! — пригласяли на Шурчо малкитѣ птички.

Недалечъ отъ зеленитѣ губери на полето пасло стадо. До него, допрѣно на своя кривакъ, стаяло овчарче, унесено въ златната пѣсенъ на меденитѣ звънци.

Откъмъ златнитѣ ниви се задалъ прегърбенъ старецъ. Той крачелъ уморено, подпирайки се на тояжката, въздъхналъ, изтрилъ съ дланъ потѣта отъ набразденото си като черна угаръ чело и рекълъ съ тихъ гласъ:

— Добъръ день, дѣдовото момче!..

Малкото овчарче разжсало паяжината на своитѣ мечти, спрѣло синитѣ си очи върху умореното лице на стареца и дружелюбно отвърнало:

— Далъ ти Богъ добро, дѣдо! Накъде?

— Отивамъ въ съседния градъ, отвърналъ старецътъ и изтрилъ отново

потѣта отъ челото си, а после рекълъ:

— Ами имашъ ли малко воднца да ми дадешъ, чедо? Много съмъ ожаднѣлъ...

Овчарчето чевръсто откачило отъ пояса си кратунката съ вода и я подало на стареца:

— Пий съ здраве, дѣдо! Водата е прѣсна, преди малко я налѣхъ!

Старецътъ поелъ съ треперящитѣ си ржце кратунката, допрѣлъ я до засъхналитѣ си устни, пропукани отъ лѣтния пекъ, пилъ и казалъ:

— Богъ да те благослови, чедо и да не те лишава никога отъ голѣмта радостъ и щастие, които носишъ въ сърдцето си! Сухиятъ коматъ хлѣбець въ торбичката ти да стане посладъкъ отъ царска погача, а бистрата воднца, която ми даде, да утолява и най-силната ти жажда.

Старецътъ подалъ кратунката на овчарчето, взелъ тояжката си и закрачилъ прегърбенъ и уморенъ надолу по пжтечката.

— Добъръ пжтъ, дѣдо! — се провинило следъ него овчарчето и отново се заслушало въ сладкия звънъ на меденитѣ звънци.

Старецътъ, на когото овчарчето дало да пие вода, билъ самъ дѣдо Господъ. Отъ тогава, мили дечица, овчаритѣ сж най-щастливитѣ хора на земята и тѣхниятъ коравъ залкъ е посладъкъ и отъ царска погача.

Джудженцата идатъ...

Когато звездичкитѣ ясни изгрѣятъ, и всички дечица си легнатъ да спятъ, тогава излизатъ отъ своитѣ кжшурки джудженцата малки и трѣватъ на пжтъ.

Тѣ тихичко влизатъ въвъ всѣкоя кжща презъ мѣнички дупки като презъ вратата и търсятъ и гледатъ, кжде се намиратъ послушни, добрички и мирни деца.

И всичко записватъ въ дебелѣ тевтери и бързатъ да идатъ, да правятъ за тѣхъ играчки и сладки за новия день че скоро той иде за радостъ и смѣхъ.

За мама плаче...

Гарванче граче —
то за мама плаче.
Агънцето блѣе —
мама си милѣе.
Бебенцето писка —
я то мама иска.

Ахъ ти, мила мамо,
твоео име само,
хубаво и кратко,
толкова е сладко!

Даръ Дарина

Нашитѣ съвети за малкитѣ

Мили дечица, лѣтната ваканция вече започна и много отъ васъ се раздѣлиха отъ своитѣ другарчета: ще се срещнете на ново съ тѣхъ презъ златната есенъ.

Но трѣбва ли вие да забравяте своитѣ другарчета, съ които сте играли така хубаво и така мило въ школото?

Добритѣ деца никога не забравяте своитѣ добри другарчета: тѣ макаръ и раздѣлени продължаватъ да мислятъ за тѣхъ и очакватъ новия день, когато на ново ще бждатъ наедно въ училищния дворъ.

Мили дечица, другарството е най-ценното нѣщо въ свѣта. Добритѣ другарчета и кога не се каратъ, нито се оскърбяватъ, ни пжкъ си завиждатъ единъ на другъ. Тѣ си помагатъ всѣкога, учатъ наедно уроцитѣ си и наедно си играятъ весело и доволно.

Мили дечица, добре би било презъ лѣтната ваканция вие да си спомняте по често за вашитѣ другарчета и никога да не забравяте де споменавате и тѣхнитѣ имена въ молитвитѣ си когато се молите на добрия дѣдо Господъ, да ви пази и да пази вашитѣ близки.

Мили дечица, ще мине лѣтната ваканция и вие пакъ ще се срещнете съ вашитѣ другарчета. Ще започнатъ на ново веселитѣ игри. Тогава не забравяйте едно нѣщо: добритѣ деца обичатъ да помагатъ на своитѣ победни другарчета, да ги отешаватъ и да сподѣлятъ тѣхната несрета. Добритѣ деца обичатъ да слушатъ своитѣ учители, да си учатъ уроцитѣ и да почитатъ и уважаватъ по възрастнитѣ отъ себе си.

Мили дечица, ако вие изпълнявате редовно нашитѣ съвети, то и вие редовно въ „Корабостроителъ“ ще ви разказваме по една хубава приказчица и ще ви задаваме по една хубава гатанка.

Сега, прочетете отговора на нашата първа гатанка:

— Отдоле иде агата, червена му е брадата. — Пуякъ.

Ето ви и новата нашата гатанка:

— Баба цолана

дебелана тлъста,

стегна презъ кръста
съ деветъ колана.

Що е то, мили дечица? Отговорътъ ще ви съобщимъ следущия брой.

БЕЛЕЖНИКЪ ЗА МАЛКИТЕ

Мили дечица, отъ идущия брой на „Корабостроителъ“ ние ще започнемъ да ви задаваме за разрешение разни задачи. Ония отъ васъ, които правилно разрешатъ тия задачи ще получатъ цененъ подаръкъ — една хубава децка книжка отъ български авторъ.

Химнъ на корабостроителя ПОЕТИЧНИ БИСЕРИ ЗА НАШИТЕ РАБОТНИЦИ

Огненъ пламъкъ грѣе въ душата
Въ образъ светъ съмъ погледъ приковалъ
Тежкий чукъ съмъ стисналъ въвъ ржката
и кова безъ отдихъ нашия идеалъ.

Азъ творя съсъ чукъ и длето неуморно
Или съ огненъ съскащъ оксигенъ
Мощни кораби, развѣваши на борда
Горди стягъ за щастие отреденъ

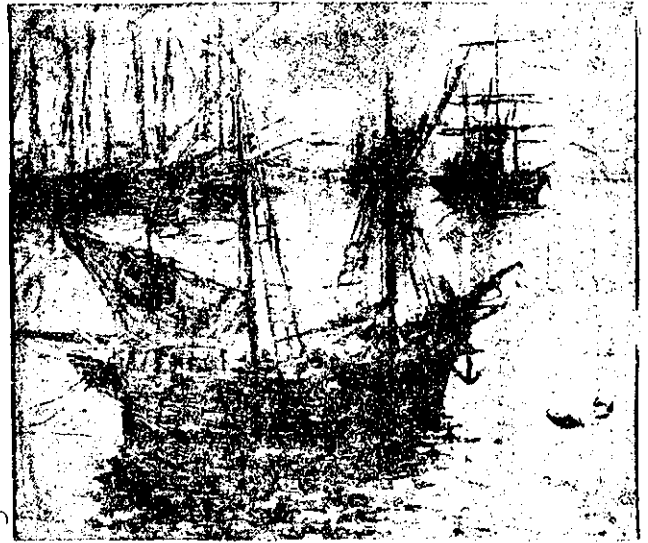
Корабе, къмъ тебъ обърнали очитѣ
Всички съ трепетъ гледаме те тукъ
Съ слава, знаемъ ще се носишъ надъ вълнитѣ
Ти, творба на наши мощенъ духъ.

Ти ще поришъ вечъ морета, океани
Ще разнасяшъ плодоветѣ на труда
Щомъ се връщашъ всички тукъ събрани
Ще те срещаме съсъ трепетни сърдца.

Горди корабе, пори вълнитѣ бурни
Вѣй безстрашно наши скжпи флагъ
По морета, краища лазурни
Вѣй ти знамето отъ брѣгъ на брѣгъ.

Вѣй се знаме, гордо надъ вълнитѣ
Вѣй се съ слава надъ Родината света
Корабе, пори ги! Идватъ бързо днитѣ
Свѣтли дни на радостна сждба.

СТ. САВОВЪ

Кораби

А СЕГА ДА СЕ ПОСМѢЕМЪ МАЛКО

Достоенъ отговоръ

Веднажъ прочутиятъ германски инженеръ Тодъ Хасне попиталъ единъ непознатъ колко е часа.

Непознатиятъ, който искалъ да мине за голѣмъ хитроумець рекълъ сериозно:

— Сега, часа е тъкмо време, господине, когато започватъ да кптятъ магаретата...

Хасне се поклонилъ най-учтиво и сериозно рекалъ:

— Чудна работа, господине, ами какво чакате и не се хвърлите още въ водата!...

Нашитѣ анекдоти

Нея не я познаватъ...

Италиянскиятъ капитанъ Едуардо Балани билъ известенъ като твърде храбъръ морякъ и неговата бойна слава се носяла навредъ. Все пакъ този безстрашенъ морски вълкъ се страхувалъ отъ нежната си половинка.

Веднажъ следъ една голѣма морска битка, той изпратилъ следното писмо на жена си:

„Скжпа моя, подъ моята команда имамъ 800 храбри моряци. Тѣ мислятъ, че нѣма по храбъръ и безстрашенъ капитанъ отъ менъ въ свѣта, но какъ се лъжатъ, нали не познаватъ тебе, миличка!“

Отъ радостъ

Една нощъ Данаилъ се завърналъ както обикновенно пиянъ въ дома си. Благовѣрната му съпруга го посрещнала съ кисела гримаса и троснато му рекла:

— Ахъ, Данаиле, Данаиле, нѣма да се откажешъ отъ тия кръчми. Защо пакъ си се напилъ?...

Данаилъ кривналъ на страни фуражката си и рекълъ весело:

— Отъ радостъ бе жена, отъ голѣма радостъ, че тази година реколтата на гроздето е много добра, а това значи, че ще има повече и по-ефтино вино, а най-главното надниците ни сж повишени, и за дечурлигата има добавъчна дажба!

Весели картинки отъ живота

СЪПРУЖЕСКА ВЪРНОСТЪ...

Съпругътъ идва въ кжщи по не-обикновенно време и заварва най-добрия си приятелъ при жена си.

— Оржжие имашъ ли върху себе си? — пита той приятеля си.

— Имамъ...

— Сжщо и азъ. Ела съ менъ въ съседната стая!...

Когато пострадалия съпругъ остава на самъ съ приятеля си, прави следното предложение:

— Най-добриятъ начинъ да раз-

решимъ нашия споръ е: двамата ще стреляме въ въздуха, ще паднемъ на пода и ще се присторимъ на мъртви. При когото дотърчи жена ми, значи него обича, негова ще бжде.

Приятелътъ приема. Чуватъ се два вистрела. Двамата легатъ неподвижно на пода. Малко следъ това влиза бързо и развълнувано съпругата въ стаята. Тя вмѣсто да се хвърли върху нѣкого отъ двамата съперници, отваря гардероба и радостно казва:

— Джонъ излизай, и двамата сж мъртви!..

СМѢХЪТЪ НОСИ
ЗДРАВЕ И ЩАСТИЕ

Едно пробно съ кораба „ННЖ.“

Корабът „инж. Минчевъ“ е проява и рожба на български инженери и български работници-корабостроители.

Поезъ първата половина на м. лий пристигна на летуване въ рада на началника на техническо- /о отделение при Дирекцията на воднигв съобщения г. инж. Минковъ. Сжщиятъ посети няколко пжти Варненската държавна корабостроителница, като презъ време на едно отъ посещенията си той и съпругата на покойния заслужил труженикъ на родното ни корабплаване инж. Горанъ Минчевъ направиха едно пробно плаване изъ езорото съ корабв „инж. Минчевъ“.

Съпругата на инж. Минчевъ, името на който носи кораба, остана твърде развълнувана че Дирекцията на воднигв съобщения не забравя ония, които приживе служиха преданно и работиха за възхода на морска България.

На 28 т. м. преди да отпжтува за Русе началника на техническото отделение при Дирекцията на воднигв съобщения посети на ново корабостроителницата.

На инж. В. Минковъ бѣ поднесъ единъ малък споменъ — албумъ съ снимки изъ живота на корабостроителницата отъ името на началника, **ЧИНОВНИЦИТЕ** и работниците при сжщата.

Трогнатъ отъ този цененъ даръ, началника на техническото отделение при Дирекцията на водните съобщения благодари на началника на корабостроителницата и пожела на българското корабостроене все по-тол-вмъ усп-вхъ и напредъкъ.

; Българи, оби
^айте . роднитЗз
ни кораби и ра*
бодете за напре*
дтИ|^ . на наше*
#<Аждадо, кора*
бостщене!

Началникътъ на техническото отделение при Дирекцията на воднигв съобщения инж. Минковъ на палубата на кораба „инж. Минчевъ“.

Съпругата на покойния инж. Минчевъ разглежда кораба, който носи името на сжщия

1
и ди
а и

Нъколко минути преди тръгването на кораба